

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen
neuvottelut

9.10.2025

Osallistujilla oli mahdollisuus neuvotteluiden aikana kirjoittaa kommentteja digitaaliselle menti.com-alustalle. Näistä koottuna ryhmitelty yhteenveto.

Yhteenveto menti.com-kommenteista

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijat ja tilannekuva hyvinvointialueella

1.1 Yhteistyö ja vastuunjako

- Tarvitaan **selkeä HYTE-rakenne**, jossa vastuut ja johtaminen on sovittu.
- **Sote kuuluu hyvinvointialueelle**, mutta **yleinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnille** – yhteistyön rajapinnat selkiytettävä.
- **Monialainen yhteistyö** ei toteudu ilman aitoa yhteistä verkostoa – erityisesti työikäisten palveluihin.
- **Yhdyspintas suunnittelijan työpanoksen jatkuminen** nähtiin välttämättömäksi hankkeen jälkeen.

1.2 Järjestöjen rooli ja resurssit

- **Järjestöjen asiantuntijuus ja palvelut** tulee huomioida paremmin hyvinvointialueen rakenteissa.
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue **myöntää vähiten avustuksia järjestöille** Suomessa – huoli järjestötoiminnan tulevaisuudesta.
- **Järjestöjen osallistaminen** suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin on keskeistä.
- Pienten kuntien yhdistyksille **alueellinen yhteistyö voi tuntua etäiseltä** – tarvitaan tukea ja matalan kynnyksen yhteyksiä.
- Ehdotus: **"Hyvinvointiavustushaku"** kunnissa esim. tapahtumiin, luentoihin ja ryhmätoimintaan.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen
neuvottelut

9.10.2025

1.3 Tiedolla johtaminen ja viestintä

- **Tilannekuvassa** tulisi huomioida myös **vahvuudet**, ei vain haasteet.
- Kuntalaisilta palaute: **hyvinvointialueen nettisivut epäselvät**, vaikea löytää yhteystietoja.
- **Asiakasohjaus ja Botti Konsti** – ohjeistuksen ja ajantasaisuuden tärkeys.
- Tarve tuoda **haavoittuvassa asemassa olevien ryhmät (esim. vammaiset lapset ja nuoret)** näkyviin tiedolla johtamisessa.

1.4 Työikäisten ja työllisyyden näkökulma

- Yhteistyö **työllisyysalueiden, Kelan ja HVA:n välillä** keskeistä.
- **Työttömien terveystarkastukset ja palvelutarvearviot** kaipavat huomiota.
- Palkkatuen leikkaukset ja hankerahoituksen vähyys heikentävät pitkäaikaistyöttömien tilannetta.
- **Tarve varmistaa, että hytekertoimen tuomat resurssit kohdentuvat aidosti hyte-työhön.**

1.5 Väestön hyvinvointi ja elintavat

- **Liikkumattomuus ja ylipaino** nousivat huolenaiheiksi – tarvitaan positiivisia kampanjoita ilman syyllistämistä.
- **Ikäihmisten ennaltaehkäisevän työn väheneminen** herättää huolta (esim. kotikäynnit, FINGER-malli).
- **Elintapaohjaus** ei käynnistynyt odotetusti kaikissa kunnissa – syyt selvitettävä.
- Korostettiin, että **pitkäikäisyys on terveyden edistämisen tulos**, ei ongelma.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen
neuvottelut

9.10.2025

2 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

2.1 Osallisuus ja monikulttuurisuus

- Tärkeää kuulla **lasten ja nuorten omat mielipiteet** painopisteistä.
- **Monikulttuurisuus ja vanhemmuuden tukeminen** nostettava vahvemmin esiin.

2.2 Konkreettiset toimet

- Lisää toimia **lasten lihavuuden ehkäisyyn**.
- Videositys sai kiitosta – toivottiin laajempaan käyttöön myös muille hyvinvointialueille.

3 Työikäisten hyvinvointisuunnitelma

3.1 Palvelut ja painopisteet

- **Selkeä jaottelu** nuoret aikuiset – työikäiset – eläkettä lähestyvät, pidetty onnistuneena.
- Huolta **päihdepalveluiden saatavuudesta** (esim. Suupohjassa).

3.2 Työhyvinvointi ja ehkäisy

- Ehdotus: veroton tykyraha työntekijöille (400 €) – maksaisi itsensä takaisin.
- Nikotiinipussien ehkäisy ja rahapelaamisen puheeksiotto osaksi opiskeluterveydenhuoltoa ja tasa-arvotyötä.

4 Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma

4.1 Osallistuminen ja yhteistyö

- Työryhmiin mukaan seurakunnan ja vanhusneuvoston edustus.
- **Asiakasraadit** hyvä ja tärkeä käytäntö.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen
neuvottelut

9.10.2025

4.2 Tärkeimmät kehittämisteemat

- **Yksinäisyys ja mielen hyvinvointi** keskiöön.
- **Vajaaravitsemus, rokotusten jalkautus**, turvallisuus sekä **kaltointkohtelun ehkäisy** esille.
- **FINGER-malli** hyvä, mutta resurssit puuttuvat – tavoite kannattaa silti kirjata.

5 Hyvinvointisuunnitelmien edistäminen yhteistyössä

5.1 Yhteinen toimeenpano

- Suunnitelmien jalkauttaminen yhdessä tärkeämpää kuin pelkkä suunnittelu.
- **Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö ei saa olla yksinäistä työtä.**
- **Vaikuttamistoimielimet ja asiakasraadit** mukaan hyte-suunnitteluun ja toimeenpanoon.

5.2 Osallistaminen ja turvallinen tila

- **Kuntalaisten kuuleminen ja turvallisen tilan periaatteet** korostuivat.
- Kuntalaisia mukaan ikäryhmittäin.

5.3 Rooli ja resurssit

- Hyvinvointialueen tulee muistaa **järjestävä rooli** – tuottajina ovat myös **yritykset ja järjestöt**.
- Tarvitaan **resursoitu yhdyspintatyö myös hankkeen jälkeen**.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen
neuvottelut

9.10.2025

6 Yhteenveto

- **Yhteistyö ja vastuut** HYTE-työssä kaipaavat selkeyttä ja jatkuvuutta.
- **Järjestöjen asema ja rahoitus** ovat kriittisiä alueen hyvinvoinnin edistämiseksi.
- **Tieto, viestintä ja osallisuus** vaativat parannusta.
- **Ennaltaehkäisy, liikunta ja yhteisöllisyys** nousivat toistuvasti esiin kaikissa ikäryhmissä.
- **Resursointi ja jalkauttaminen** ratkaisevat suunnitelmien vaikuttavuuden.